

ମହିଳାମାନେ ଶୀକାରହେଉଥିବା ସବୁପ୍ରକାର ଭେଦଭାବ ଦୂରକରିବାପାଇଁ ସଂବିଦା ସଂବିଦାର ଭାଗୀଦାର ରାଷ୍ଟ୍ର

- ମିଲିତ ଜାତିସଂଘର ଘୋଷଣାପତ୍ରକୁ ଧାନରେ ରଖୁ ମୌଳିକ ମାନବାଧ୍ୟକାର, ମଣିଷର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ମନ୍ଦ ତଥା ନାଗା-ପୁରୁଷ ସମାନତାର ଅଧିକାର ପ୍ରତି ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଆୟୁଷ ପ୍ରକଟ କରନ୍ତି,
- ମାନବାଧ୍ୟକାରର ସାର୍ଵଜନନ ଘୋଷଣାନାମା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭେଦଭାବ ଅଗ୍ରହଣୀୟତାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପ୍ରତି ଦୃଢ଼ ଆୟୁଷ ପ୍ରକଟ କରନ୍ତି ଏବଂ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି ଯେ ସବୁ ମଣିଷ ସାଧାନ ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଥାଏ ତଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଅଧିକାର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସମସ୍ତେ ସମାନ, ସୁତରାଂ, ଲିଙ୍ଗଗତ ଭେଦଭାବ ସମେତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବାରିବିଚାରର ଉର୍ଦ୍ଦ୍ଵରେ, ଏଥୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ଏବଂ ସାଧାନତା ପାଇବାପାଇଁ ସମସ୍ତେ ହକ୍କଦାର,
- ମାନବାଧ୍ୟକାର ସମାଜୀୟ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ରୂପିତରୁଗୁଡ଼ିକୁ ସାକାର କରି ସବୁପ୍ରକାର ଆର୍ଥିକ, ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କାରିକ, ନାଗରିକ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ ଅଧିକାର ଉପରୋଗ କରିବାରେ ନାଗା-ପୁରୁଷଙ୍କ ସମାନ ଅଧିକାର ସ୍ଵନ୍ଧିତ କରିବାର ଦାୟିତ୍ବ ନିଅନ୍ତି,
- ନାଗା-ପୁରୁଷଙ୍କ ସମାନତା ଅଧିକାରକୁ ଆଗେଇ ନେବାରେ ମିଲିତ ଜାତିସଂଘ ଓ ଏହା ଅଧାନୟ ବିଶେଷ ସଂୟୁକ୍ତ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ ପ୍ରସାଦ, ଘୋଷଣା ଏବଂ ସ୍ଵପ୍ନାବିଶ୍ଵାସ ଗୁଡ଼ିକୁ ସାକାର କରନ୍ତି,
- ଚିତ୍ତିତ ଯେ ଏ ସମସ୍ତ ଆଇନ, ଦଲିଲ, ଘୋଷଣା ସଂଖ୍ୟା ମହିଳାକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭେଦଭାବ ପ୍ରବଳ ମାତ୍ରାରେ ରହିଛି,
- ସ୍ଵରଣ କରନ୍ତି ଯେ ମହିଳାକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭେଦଭାବ ସମାନତା ଅଧିକାର ଏବଂ ମାନବିକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପ୍ରତି ସମ୍ମାନର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଉଲ୍ଲୁଚନ କରେ, ନିଜ ଦେଶର ରାଜନୈତିକ, ସାମାଜିକ, ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ସାଂସ୍କାରିକ ଜୀବନରେ ମହିଳାମାନେ ପୁରୁଷଙ୍କ ସମସ୍ତର ହୋଇ ଅଂଶ୍ରୁହଣ କରିବାରେ ବାଧକ ହୋଇଥାଏ, ସମାଜ ଓ ପରିବାରର ସମୃଦ୍ଧିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ, ଏବଂ ନିଜଦେଶ ତଥା ମାନବ ସମାଜର ସେବାରେ ମହିଳାକ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦିତ ଶକ୍ତି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକଶିତ ହେବା ଅଧିକ ଜନ୍ମକର ହୋଇଥାଏ,
- ଚିତ୍ତିତଯେ ଦରିଦ୍ର ଅବସ୍ଥା ହେତୁ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ, ସାମାଜିକ, ଶିକ୍ଷା, ବୋଜଗାର ପାଇଁ ତାଲିମ ଏବଂ ସୁଯୋଗ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ସବୁରୁଁ କମ୍ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ.
- ଏ କଥା ହୃଦୟଜାମ କରନ୍ତି ଯେ ନ୍ୟାୟ ଓ ସମାନତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ନୂଆ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସ୍ଥାପନ ପୁରୁଷ ଓ ନାଗା ମଧ୍ୟରେ ସମାନତା ଆଣିବା ଦିଗରେ ବିଶେଷ ସହାୟକ ହେବ,
- ଏ କଥା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ବ ଦିଅନ୍ତି ଯେ ବର୍ଣ୍ଣବିଦ୍ୟେ ବାଦ, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଜାତିବାଦ,(Racism) ଜାତିଗତ ଭେଦଭାବ, ଉପନିବେଶବାଦ, ନବ୍ୟ-ଉପନିବେଶବାଦ, ଆକ୍ରମଣ, ବିଦେଶୀ ଆଧୁପତ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ତଥା ରାଷ୍ଟ୍ରର ଆଜ୍ୟତାଙ୍କ ବ୍ୟାପାରରେ ହପ୍ରକ୍ଷେପର ରନ୍ତୁଲନ ସା - ପୁରୁଷଙ୍କ ଅଧିକାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପରୋଗ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ,

- ଆସୁ ରଖେଟି ଯେ ଆନ୍ଦର୍ଜାତିକ ଶାନ୍ତି ଓ ସୁରକ୍ଷାର ସୁଦୃଢ଼ିକରଣ, ଆନ୍ଦର୍ଜାତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହ୍ରାସ, ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉର୍ବରରେ ସମସ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପାରିଷରିକ ସହଯୋଗ, ସାଧାରଣ ଭାବେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରସାକରଣ ଏବଂ ବିଶେଷ ଭାବେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଆନ୍ଦର୍ଜାତିକ ନିୟମରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ପରମାଣୁ ନିରସାକରଣ, ନ୍ୟାୟର ସିଭାତ୍ର, ଦେଶ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ପାରିଷରିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମାନତା ଓ ଲାଭ, ବିଦେଶୀ ଓ ଔପନିବେଶୀକ ଆଧୁପତ୍ୟ ତଥା ବିଦେଶୀ ଶାସନାଧୂନ ଦେଶରେ ଜନତାକ ଆମ୍ବନିର୍ଣ୍ଣୟ, ସାଧାନତା ତଥା ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସାର୍ବଜୀମାତ୍ର ଏବଂ ଭୌଗଳିକ ଅଣ୍ଟଣତା ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ, ସାମାଜିକ ବିକାଶ ଓ ପ୍ରୁଗଟିକୁ ଆଗେଇ ନେବ ଏବଂ ଏହା ଫଳରେ ସା-ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାନତା ପ୍ରାସରେ ସହାୟକ ହେବ,
- ଏ କଥାରେ ସହମତ ଯେ ଦେଶର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକାଶ, ବିଶ୍ଵକଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ଶାନ୍ତି ପାଇଁ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁରୁଷଙ୍କ ସହ ସମାନତା ଆଧାରରେ ମହିଳା ମାନକ ସର୍ବଧୂଳ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଜରୁଗା,
- ଏ କଥାକୁ ଧାନରେ ରଖେଟି ଯେ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ସମାଜ-ବିକାଶରେ ମହିଳାଙ୍କ ମହୁଁ ସର୍ବ ଯୋଗଦାନ ରହିଛି ଯାହାକୁ କି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ସାକୃତି ଦିଆଯାଇନାହିଁ, ମାତୃଭାବ ସାମାଜିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଏବଂ ସତ୍ତାନ ଲାଲନପାଳନରେ ଯିତା-ମାତା ଉଭୟଙ୍କ ଭୂମିକାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଏବଂ ସଚେତନ ଯେ ପ୍ରକଳନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ମହିଳାଙ୍କ ଭୂମିକା ଭେଦଭାବର ଆଧାର ନହୋଇ ସତ୍ତାନ ଲାଲନ ପାଳନର ଦାର୍ଢିତ୍ୱ ଉଭୟ ପୁରୁଷ ଓ ସା- ଏବଂ ସମଗ୍ର ସମାଜର ଦାର୍ଢିତ୍ୱ ହେବା ଉଚିତ,
- ସଚେତନ ଯେ ସା-ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାନତା ଆଣିବା ପାଇଁ ସମାଜ ଓ ପରିବାରରେ ସା-ପୁରୁଷଙ୍କ ପାରିଷରିକ ଭୂମିକାରେ ପରିବ ନ ଆଣିବା ଜରୁଗା,
- ‘ନାଗା ବିଗୋଧା ଭେଦଭାବ ଉନ୍ନଳନ’ ପାଇଁ ଘୋଷଣା ପଡ଼ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସିଭାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ରୁପାଯନ ଦିଗରେ ସିରୁପ୍ରକାର ଭେଦଭାବ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାର ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି, ନିମ୍ନଲିଖିତ ସହ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସହମତି ଜଣାଉଛି:

ଭାଗ - ୧

ଅନୁଜ୍ଞାଦ - ୧

ଏ ସଂବିଦା ପାଇଁ ‘ନାଗା ବିଗୋଧା ଭେଦଭାବ’ ର ଅର୍ଥ ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରରେ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାର ଭିନ୍ନତା, ବହିଷ୍ମାର (Exclusion) ବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯାହାର ପରିଣାମ ବା ଉଦେଶ୍ୟ ମହିଳାଙ୍କ ରାଜନୈତିକ, ଆର୍ଥିକ, ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ, ନାଗରିକ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାନବାଧିକାର ବା ମୌଳିକ ସାଧାନତାର ମାନ୍ୟତା, ଉପଭୋଗ ବା ପ୍ରୟୋଗର ହାନି ପହିଁ ଇଥାଏ ବା ସମାପ୍ତ କରିଦେଇଥାଏ । ଏ ପରିଭାଷା, ନାଗା- ବିଗୋଧା ଭେଦଭାବକୁ ନାରୀର ବୈବାହିକ ସ୍ଥିତି ଠାରୁ ଅଳଗା କରି ଦେଖୁଥାଏ ଏବଂ ଏ ଭେଦଭାବକୁ ପୁରୁଷଙ୍କ ସହ ସମାନ ମାନଦଣ୍ଡରେ ତତ୍ତ୍ଵଲିଥାଏ ।

ଅନୁଜ୍ଞାଦ - ୨

ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ନାରୀ- ବିଗୋଧା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଭେଦଭାବର ନିଦା କରନ୍ତି । ଏହାକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏ ସଦସ୍ୟ ଅଭିନିଯେ ଭେଦଭାବ ଉନ୍ନଳନ ନୀତି ପ୍ରଣୟନ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସଦସ୍ୟମାନେ ସହମତ । ଏଥାର୍ଥୀ ସଦସ୍ୟମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଛନ୍ତି :

- (କ) ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ ଗାନ୍ଧୀୟ ସମିଧାନ ବା ଅନ୍ୟ ସମୁଚ୍ଛିତ ବିଧୁବିଧାନରେ ନାରୀ- ପୁରୁଷ ସମାନତା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପଦି ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତ ହୋଇନଥାଏ ତାକୁ ସାମିଲ କରିବା ଏବଂ ଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବ୍ୟାବହାରିକ ଦିଗକୁ ଆଇନ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉପ୍ରୟୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା,
- (ଖ) ନାରୀ-ବିରୋଧୀ ସବୁ ପ୍ରକାର ଭେଦଭାବକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା,
- (ଗ) ନାରୀ - ପୁରୁଷ ସମାନତା ଆଧାରରେ ନାରୀର ଅଧିକାର ପାଇଁ ଆଇନଟା ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଏବଂ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଭେଦଭାବ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ/ବ୍ୟବହାର ବିଭୁବରେ ଗାନ୍ଧୀୟ ନ୍ୟାୟଧିକରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାର୍ଵଜନନ ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ନାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ସୁରକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା,
- (ଘ) ନାରୀ- ବିରୋଧୀ ଭେଦଭାବ ମୂଳକ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ବା ବ୍ୟବହାରରୁ ନିବୃ ରହିବା ତଥା ସାର୍ଵଜନନ ପ୍ରାଧିକରଣ ଏବଂ ସଂସ୍ଥାମାନ ଯେପରି ଏ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ କରନ୍ତି ସେକଥା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା,
- (ଙ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ସଂଗୀନ ବା ଉଦ୍‌ଦେୟାଗ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନାରୀ - ବିରୋଧୀ ଭେଦଭାବର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା,
- (ଘ) ନାରୀ- ବିରୋଧୀ ଭେଦଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ଦଣ୍ଡବିଧାନକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ।

ଅନୁଚେଦ -୩

ସଦସ୍ୟ ଗାନ୍ଧୀ ନାରୀ- ପୁରୁଷ ସମାନତା ଆଧାରରେ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ - ବିଶେଷତଃ ରାଜନୀତିକ, ସାମାଜିକ, ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ସାଂସ୍କାରିକ - ମହିଳାଙ୍କ ମାନବଧିକାର ତଥା ମୌଳିକ ସାଧାନତା ସାବ୍ୟସ୍ତ ଓ ଉପଭୋଗର ଗ୍ୟାରେ ୧୦ ପାଇଁ ମହିଳା ବିକାଶ ଓ ପ୍ରଗତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଦିଗରେ ବିଧୁ ପ୍ରଣୟନ ସହିତ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଅନୁଚେଦ -୪

- କ. ନାରୀ-ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ସମାନତା ଦ୍ୱାରାନ୍ତିକ କରିବା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ, ସଦସ୍ୟ ଗାନ୍ଧୀ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଅସ୍ଵାୟୀ ବିଶେଷ ପଦକ୍ଷେପ ସଂବିଦାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହୋଇଥିବା ଭେଦଭାବ ଶ୍ରେଣୀ ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତ ହେବନାହିଁ । କିନ୍ତୁ, ଏହାର ପରିଣାମ କୌଣସି ଭାବରେ ବି ଅସମାନତା ଏବଂ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରତି ବଜାୟ ରଖିବା ଦିଗରେ ସମୟକ ହେବା କଥା ନୁହେଁ । ସମାନ ସୁଯୋଗ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇଗଲା ପରେ ଏଇଲି ବିଶେଷ ପଦକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମାପ୍ତ କରିଦିଆଯିବ ।
- ଖ. ମାତୃଭୁତ୍ସମାନକ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବିଶେଷ ପଦକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକୁ ଭେଦଭାବକୁ ବୋଲି ଧରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଅନୁଜେଦ -୪

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଉପରେ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ସମସ୍ତ ସମୁଚ୍ଛିତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବେ:

- (କ) ଲିଙ୍ଗଗତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ବା ହୀନତା ଅଥବା ପାରମାଣୁରିକ ଭାବେ ନିର୍ଭାରିତ ନାରୀ-ପୁରୁଷଙ୍କ ଭୂମିକା ଆଧାରରେ ସମାଜରେ ପ୍ରତିକିତ ଧାରଣା ଏବଂ ରହିବାଦୀ ତଥା ଏହିଭାବି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପରମାଣୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ଉଦେଶ୍ୟରେ ନାରୀ- ପୁରୁଷଙ୍କ ସାମାଜିକ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ଆଚରଣରେ ସଂବାଦ ଆଣିବା,
- (ଖ) ପରିବାର ସମସ୍ୟା ଶିକ୍ଷାରେ ମାତୃତକୁ ଏକ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ପିଲାର ଲାଲନପାଳନ ପୁରୁଷ-ନାରୀ (ପିତା-ମାତା) ଉଭୟଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଭାବେ ଯେପରି ସାକୃତି ପାଏତାହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା - ଏକଥା ଧାନରେ ରଖୁ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପିଲାର ହିତ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଅନୁଜେଦ -୫

ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ନାରୀ-ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ବେଶ୍ୟାବୁ ଁ ଜନିତ ଶୋଷଣର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ବିଧୁ ପ୍ରଣାମନ ସମେତ ସମୁଚ୍ଛିତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଭାଗ-୨

ଅନୁଜେଦ -୬

ନିଜଦେଶରେ ରାଜନୈତିକ ଏବଂ ସାର୍ଵଜନୀନ ଜାଗନରେ ନାରୀ- ବିଶେଷ ଭେଦଭାବ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକାୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ବିଶେଷକରି, ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟରେ ନାରୀ-ପୁରୁଷଙ୍କ ସମାନ ଅଧିକାର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ :

- କ. ସମସ୍ତ ନିର୍ବିଚନ ଏବଂ ସାର୍ଵଜନୀନ ଜନମ ରେ ମନ୍ଦାନ / ଭୋଟଦାନ କରିବା ଏବଂ ସମସ୍ତ ସାର୍ଵଜନୀନ ସଂସ୍ଥା / ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ନିର୍ବିଚନ ଲାଭିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବା ,
- ଖ. ସରକାରକ ନୀତି ନିର୍ବିଚନ ଏବଂ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟମରରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ତଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରତରେ ସରକାରୀ ପଦପଦବୀ ଏବଂ ସମସ୍ତ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ଠାଦନ,
- ଘ. ଦେଶରେ ସାର୍ଵଜନୀନ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ ଜୀବନ ସହ ସଂଶୀଳ ସମସ୍ତ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ସଂଗ୍ରହନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ।

ଅନୁଜେଦ -୮

ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ପ୍ରତରେ ନିଜ ଦେଶର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବା ଏବଂ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂଗ୍ରହନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁରୁଷଙ୍କ ସହିତ ସମାନତା ଭି ଁରେ ଏବଂ ବିନା କୌଣସି ଭେଦଭାବରେ, ମହିଳାଙ୍କ ସୁଯୋଗ ଦେବାପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଅନୁଜେଦ -୯

୧. ପୁରୁଷଙ୍କ ସହ ସମାନଭାବରେ, ମହିଳାଙ୍କ ଜାତୀୟତା ଗ୍ରହଣ କରିବା, ବଦଳେଇବା ବା ବଜାୟରଖିବା ପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ସମାନ ଅଧିକାରର ସାକୃତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ । କୌଣସି ବିଦେଶକୁ ବିବାହ କରିବାପରେ ଏବଂ ବିବାହ ସମସ୍ତରେ ସାମାନିଜ ଜାତୀୟତା ବଦଳେଇଲେ

ਪਨ੍ਹਾਰ ਜਾਗਾਅਤਾ ਧੇਪਰਿ ਆਪੇ ਆਪੇ ਬਦਲਿ ਨ ਧਾਏ ਕਿਸਾ ਭਾਕੂ ਧੇਪਰਿ 'ਗਾਂਡੁਹਾਨ' ਕਰਿ ਦਿਆ ਨ ਧਾਏ ਅਥਵਾ ਬਾਮੀਅਰ ਜਾਗਾਅਤਾ ਤਾ ਉਪਰੇ ਲਦਿਦਿਆ ਨ ਧਾਏ - ਸਾਦਗ੍ਯ ਰਾਣ੍ਹ ਏਸਮਾਂ ਸੂਨਿਝਿਤ ਕਰਿਵੇ ।

੯. ਮਹਿਲਾ ਮਾਨਕੂ ਨਿਜ ਸਤਾਨ ਸਤਚਿਕ ਜਾਗਾਅਤਾ ਬਾਧਾਰਾਵਰੇ ਪੂਰੁ਷ਸ਼ ਸਮਾਨ ਅਖੂਕਾਰਕੂ ਸਾਦਗ੍ਯ ਰਾਣ੍ਹ ਬਾਕੂਤੀ ਦੇਵੇ ।

ਭਾਗ-੩

ਅਨੁਚੇਦ - ੧੦

ਸਾਦਗ੍ਯ ਰਾਣ੍ਹ ਨਾਰੀ - ਬਿਗੋਧਾ ਭੇਦਭਾਵ ਸਮਾਂ ਕਰਿਵਾ ਪਾਈ ਸਮੁਚਿਤ ਪਦਕਥੇਪ ਗੁਹਣ ਕਰਿਵੇ ਧਾਹਾ ਦ੍ਰਿਗ ਸ਼ਿਕਾ ਕੇਤ੍ਰੁਗੇ ਨਾਰੀਪਾਈ ਪੂਰੁ਷ਕ ਸਹ ਸਮਾਨ ਸੂਧੋਗ ਸੂਨਿਝਿਤ ਹੋਇ ਪਾਰਿਵ । ਏਤੇਥੇਣਾਂ, ਰਾਣ੍ਹ ਨਾਰੀ-ਪੂਰੁ਷ ਸਮਾਨਤਾ ਭੀ ਇਹ ਨਿਮੁਲਿਖਿਤ ਦਿਗਗੁਛਿਕੂ ਬਿਗੋਧ ਭਾਬਰੇ ਸੂਨਿਝਿਤ ਕਰਿਵੇ:

- ਕ. ਸਹਰ ਏਵਾਂ ਗੁਮਾਣ ਉਭਾਈ ਕੇਤ੍ਰੁਗੇ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਨੁਸ਼ਾਨਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਓਂ ਢਿੱਪ੍ਰੇਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਰੂੰ ਓਂ ਧਾਮਲਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੇਤ੍ਰੁਗੇ ਮਹਿਲਾਕ ਪਾਈ ਪੂਰੁ਷ਕ ਸਹ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਓਂ ਬਿਨੀ ਲਾਗੂ ਕਰਿਵਾ; ਏ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਕਿਦਿਦਾਲਗ, ਸਾਧਾਰਣਿਕਾ, ਬੇਕਾਵਿਕ ਸ਼ਿਕਾ, ਰੂੰ ਗਤ ਏਵਾਂ ਉਕਾਈ ਤਥਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਾਮਲਕ ਪ੍ਰਣਿਕਣ ਕੇਤ੍ਰੁਗੇ ਸੂਨਿਝਿਤ ਕਰਿਵਾ ;
- ਖ. ਸਮਾਨ ਪਾਠਿਆਲਾ, ਸਮਾਨ ਪਰਾਈ, ਸਮਾਨ ਪੋਗਣਿਤਾਰ ਸ਼ਿਕਾਕ ਤਥਾ ਸਮਾਨ ਗੁਣਸਮਾਨਰ ਬਿਦਿਆਲਗ ਪਰਿਵਰ ਏਵਾਂ ਸ਼ਿਕਾ ਸਮਾਈ ਆਸਾਵਾਵ ਆਸਾਵਾਵ ਉਪਲਬਧ ;
- ਗ. ਸ਼ਿਕਾ ਕੇਤ੍ਰੁਗੇ ਸਾਡੂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਰੀ- ਪੂਰੁ਷ ਸਮਾਈ ਰਹਿਵਾਦਾ ਅਵਧਾਰਣਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂਕਨ ਏਵਾਂ ਸਹਿਤਾ ਓਂ ਅਨਿਆਨ੍ਯ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪ੍ਰੋਥਾਹਨ ਧਾਹਾ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਰ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇ । ਏਥੇਪਾਲੰ ਬਿਗੋਧ ਭਾਬਰੇ ਪਾਠੀ ਪੂੜਕ ਏਵਾਂ ਬਿਦਿਆਲਗ ਕਾਰ੍ਯਕ੍ਰਮ ਤਥਾ ਸ਼ਿਕਾਦਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਰ ਪਰਿਵ ਨ ਆਣਿਵਾ ।
- ਘ. ਭਾਤ੍ਰੂੰ ਏਵਾਂ ਅਨਿਆਨ੍ਯ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਾਈ ਅਨੁਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇਤ੍ਰੁਗੇ ਸਮਾਨ ਸੂਧੋਗ ।
- ਙ. ਪ੍ਰੋਤੀ ਏਵਾਂ ਬਿਵਹਾਰਿਕ ਸਾਕਾਰਤਾ ਕਾਰ੍ਯਕ੍ਰਮ ਸਮੇਤ ਨਿਰਤਰ ਸ਼ਿਕਾ ਕਾਰ੍ਯਕ੍ਰਮ - ਬਿਗੋਧ ਕਰਿ ਸ਼ਿਕਾ ਕੇਤ੍ਰੁਗੇ ਪੂਰੁ਷-ਮਹਿਲਾਕ ਮਪਰੇ ਰਹਿਥਿਵਾ ਬਿਵਹਾਨਕੂ ਧਾਰਾਗ੍ਰਹ ਹ੍ਰਾਸ ਕਰਿਵਾ ਉਦੇਸ਼ਰੇ ਨਿਆ ਧਾਰਥਿਵਾ ਕਾਰ੍ਯਕ੍ਰਮ ਗੁਟ੍ਠਿਕਰੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਿਵਾਰੇ ਸਮਾਨ ਸੂਧੋਗ ।
- ਚ. ਅਧਾਰੂ ਪਾਠੀ ਭਾਤ੍ਰੀਦੇਵਥਿਵਾ ਪਿਲਾਕ ਮਪਰੇ ਭਾਤ੍ਰਾ ਮਾਨਕ ਹਾਰ ਹ੍ਰਾਸ ਏਵਾਂ ਅਧਾਰੂ ਬੁਲ ਭਾਤ੍ਰੀਥਿਵਾ ਮਹਿਲਾ ਏਵਾਂ ਬਾਲਿਕਾ ਮਾਨਕ ਪਾਈ ਬਚਕ ਸ਼ਿਕਾ ਕਾਰ੍ਯਕ੍ਰਮ ।
- ਝ. ਖੇਲਕੁਦ ਏਵਾਂ ਗਾਗਾਰਿਕ ਸ਼ਿਕਾਰੇ ਸਕ੍ਰਿਯ ਅਂਗੁਹਦਣ ਪਾਈ ਸਮਾਨ ਸੂਧੋਗ ।
- ਝ. ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਸਮਾਈ ਸੂਚਨਾ ਓਂ ਪਰਾਮਾਣੀ ਸਮੇਤ ਬਾਸ੍ਤ੍ਰੀ ਓਂ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਾਣ ਸੂਨਿਝਿਤ ਕਰਿਵਾਰੇ ਸਹਾਇਕ ਹੇਤੁਥਿਵਾ ਬਿਗੋਧ ਸ਼ੌਕਿਕ ਕਾਰ੍ਯਕ੍ਰਮ ਉਪਲਬਧ ।

ଅନୁଷ୍ଠାନ - ୧୯

- (୧) ନାରୀ - ପୁରୁଷ ସମାନତା ଆଧାରରେ ଗୋଜଗାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭେଦଭାବ ଦୂରକରିବା ପାଇଁ ସଦସ୍ୟରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ, ବିଶେଷକରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ମୁଦ୍ରିତ ମହିଳାଙ୍କ ସମାନ ଅଧିକାର ଉପରେ ଧାନ ଦେବେ :-
- କ. ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷ ପାଇଁ କାମ କରିବାର ଅବିଜ୍ଞାନ ଅଧିକାର ।
- ଖ. ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାପାରରେ ସମାନ ମାନଦଣ୍ଡ / ଯୋଗ୍ୟତା ସମେତ ସମାନ ସୁଯୋଗର ଅଧିକାର ।
- ଘ. ସାଧାନ ଭାବରେ ବୁଁ ଓ ଗୋଜଗାର ଚନ୍ଦ୍ର କରିବାର ଅଧିକାର, ସମାନ ପଦୋନ୍ନତି, ଗୋଜଗାରର ସୁରକ୍ଷା ତଥା ନିଯୁକ୍ତ ସହିତ ରହିଥିବା ସୁରିଧା ପାଇବା ଅଧିକାର । ପ୍ରତିକଣ୍ଠା, ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିକଣ୍ଠା ଏବଂ ବୁଁ ଗତ ପ୍ରତିକଣ୍ଠା ଏବଂ ପୁନଃ ପ୍ରତିକଣ୍ଠା ପାଇବାର ଅଧିକାର ।
- ଘ. କାର୍ଯ୍ୟର ଗୁଣବିତ ମୂଳ୍ୟାଙ୍କନରେ ସମାନତା ସହିତ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସମାନ ସୁରିଧା ଏବଂ ସମାନ ଆଚରଣ ସହିତ ସମାନ ପାରିଶ୍ରମିକର ଅଧିକାର ।
- ଡ. ସବେତନ ଛୁଟା ଅଧିକାର ସହିତ ସାମାଜିକ ନିରାପତ୍ତି ଅଧିକାର, ବିଶେଷକରି, ଅବସର ଗ୍ରହଣ, ବେଗୋଜଗାରା, ଅସୁସୁତା, ଅକ୍ଷମତା ଏବଂ ବାର୍ଷିକ୍ୟ ମୁଦ୍ରିତ ;
- ତ. ସାମ୍ବୁ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିକାର ଏବଂ ପ୍ରକଳନନ ସମାଜୀୟ କାର୍ଯ୍ୟର ସୁରକ୍ଷା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳରେ ନିରାପତ୍ତି ଅଧିକାର ;
- (୨) ବିବାହ ଏବଂ ମାତୃଭୂର ଆଧାରରେ ମହିଳାଙ୍କ ବିବୁଦ୍ଧରେ ଭେଦଭାବକୁ ଗୋଜିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରିବାପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ :
- କ. ଗର୍ଭାବସ୍ଥା ବା ପ୍ରସବକାଳୀନ ଛୁଟା କାରଣରୁ ମହିଳାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବରଣସ୍ତ ବା ଦଣ୍ଡିତ କରିବା ଏବଂ ବୈବାହିକ ମୁଦ୍ରିତ ଆଧାରରେ ବରଣସ୍ତ କରିବାର ଭେଦଭାବକୁ ନିଷେଧ କରିବା ।
- ଖ. ପୂର୍ବନିଯୁକ୍ତ, ବରିଷ୍ଟତା ବା ସାମାଜିକ ଭାବରେ ନାଶ୍ୟାଦିରେଆ ନାଶ୍ୟାଦିବେତନ ବା ତ ଲ୍ୟ ସୁରିଧା ସହିତ ପ୍ରସବକାଳୀନ ଛୁଟିର ସୁରିଧା କରିବା ;
- ଘ. ପିତାମାତାଙ୍କୁ ପରିବାର ଦାୟିତ୍ବ ସହ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ଦାୟିତ୍ବ ତୁଳେଇବା ଏବଂ ସାର୍ଵଜନନାନ ଜୀବନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ସୁଯୋଗ ଦେବାପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ବିଶେଷକରି, ଶିଶୁପାଳନ ସୁରିଧା ସୃଷ୍ଟି ଦିଗରେ ସହଯୋଗୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ଏହାର ବିକାଶ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ;
- ଘ. ଗର୍ଭାବସ୍ଥାରେ ହାନିକାରକ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଭାବରୁ ମହିଳାଙ୍କୁ ବିଶେଷ ସୁରକ୍ଷାର ପ୍ରାବଧାନ କରିବା ।
- (୩) ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏବଂ ବୈଷ୍ୟକ ଜ୍ଞାନ ଆଧାରରେ ଏ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଅତର୍ଜୁକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସମାଜିତ ସୁରକ୍ଷାମୂଳକ ବିଧିବିଧାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଜା କରାଯିବ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଶୋଧନ, ଉଚ୍ଚେଦ ବା ବିଶ୍ଵାର କରାଯିବ ।

ଅନୁଜ୍ଞେଦ - ୧୯

୧. ସାମ୍ବୁୟ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ନାରୀ-ପୁରୁଷ ସମାନତା ଆଧାରରେ, ପରିବାର ନିୟୋଜନ ସେବା ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମ୍ବୁୟ ସେବା ଉପଲବ୍ଧପାଇଁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥିବା ସମସ୍ତ ନାରୀ-ବିଗୋଧା ଭେଦଭାବ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।
୨. ଏ ଅନୁଜ୍ଞେଦର ପ୍ରଥମ ପାରାଗ୍ରାଫ୍‌ରେ ଉଲ୍ଲିଖ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଠି, ଗର୍ଭବତ୍ୱା, ପ୍ରସବ ଏବଂ ପ୍ରସବ ପରବ ପରିବାର ଅବସ୍ଥାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସେବା, ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ମାଗଣୀ ସେବାର ଏବଂ ଗର୍ଭବତ୍ୱା ଓ ସ୍ଵନ୍ୟଦାନ ଅବସ୍ଥାରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପୌଷ୍ଟିକ ଭୋଜନ ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ସଦସ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଅନୁଜ୍ଞେଦ - ୧୩

ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଜୀବନର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ନାରୀ-ପୁରୁଷ ସମାନତା ଆଧାରରେ, ଅଧ୍ୟକାର ସୁନିଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ ଏ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଥିବା ନାରୀ - ବିଗୋଧା ଭେଦଭାବ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ, ବିଶେଷ କରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ-

- (କ) ପାରିବାରିକ ସୁବିଧା (Family benefit) ପାଇବା ପାଇଁ ଅଧ୍ୟକାର ।
- (ଖ) ବ୍ୟାକ ରଣ, ବନ୍ଦକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ରଣ ପାଇବା ଅଧ୍ୟକାର,
- (ଗ) ମନୋରଂଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଖେଳକୁଦ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନର ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଧ୍ୟକାର ।

ଅନୁଜ୍ଞେଦ - ୧୪

୧. ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ହିସାବ ବାହାରେ ରହିଥିବା କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ପରିବାର ପ୍ରତିପୋଷଣରେ ଗ୍ରାମୀଣ ମହିଳାଙ୍କ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଏବଂ ସେମାନେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହେଉଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମସ୍ୟା ପ୍ରତି ରାଷ୍ଟ୍ର ଧାନଦେବେ ଏବଂ ସଂବିଦାରେ ଉଲ୍ଲିଖ୍ତ ପ୍ରାଚୀନ ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରାମୀଣ ମହିଳାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେପରି ଲାଗୁଛେବ ସେ ଦିଗରେ ସମୃଦ୍ଧିତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।
  ୨. ନାରୀ - ପୁରୁଷ ସମାନତା ଆଧାରରେ ଗ୍ରାମୀଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନାରୀ - ବିଗୋଧା ଭେଦଭାବ ଦୂରକରି ସମାନତା ସୁନିଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ ସଦସ୍ୟରାଷ୍ଟ୍ର ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାମୀନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମହିଳାମାନେ ଭାଗିଦାଗା ହୋଇ ଏହାର ଫାଇଦା ଉଠେଇ ପାରିବେ । ଏଥିପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଭାବେ ଅଧ୍ୟକାର ସୁନିଷ୍ଠିତ କରିବାକୁ ହେବ :
- (କ) ସବୁ ପ୍ରରଗରେ ବିକାଶ ମୂଳକ ଯୋଜନା ପ୍ରଣାମନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟନ୍ୟନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ;
  - (ଖ) ପରିବାର ନିୟୋଜନ ସମାଜୀୟ ସେବାରେ ସ୍ଥଳନା, ପରାମର୍ଶ ସମେତ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସାମ୍ବୁୟ ସେବା ଉପଲବ୍ଧ ;
  - (ଗ) ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁ ପ୍ରତ୍ୟେ ଭାବେ ଉପକୃତ ହେବ ;

- (ୟ) ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରଶିଳଣ ଓ ଶିକ୍ଷା - ଉଭୟ ଔପରଗରିକ ଓ ଅନେକ ପରଗରିକ - ତଥା ବ୍ୟାବହାରିକ ସାଂକେତିକ ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତି, ଏବଂ ଏଥୁ ସହିତ ମହିଳା-ମାନଙ୍କ ବୈଶ୍ୟକ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ ସମସ୍ତ ଗୋକ୍ଷା ଓ ସଂପ୍ରସାରଣା ଯୋଜନାର ସୁଫଳ ପାଇବା ;
  - (ଢ) ନିୟକ୍ତ ବା ଆମ୍ବନିଯକ୍ତ ମାଧ୍ୟମରେ ସମାନ ଆର୍ଥିକ ସୁଯୋଗ ଲାଭ ପାଇଁ ସମ୍ମାନ ଦଳ ଏବଂ ସମଗ୍ରୀ ଗଠନ ;
  - (ୱ) ସବୁ ପ୍ରକାର ସାମ୍ବନ୍ଧିକ କାର୍ଯ୍ୟକଲାପରେ ଅଂଶ୍ରୁହଣା ;
  - (୲) କୃତିରଣ, ବଜାର ସୁବିଧା, ଉପ୍ଯୁକ୍ତ ଜ୍ଞାନକୌଣସିଳର ସୁବିଧା ସମେତ ଭୟାବାହିକ ଯୋଜନାରେ ତଥା ଜମି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସମାନ ବ୍ୟବହାର ;
  - (ଜ) ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜାବନ ଉପଭୋଗପାଇଁ, ବିଶେଷକରି ବାମ୍ବରୁ, ପରିମଳ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଓ ଜଳଯୋଗାଣ, ଗମନାଗମନ ଯୋଗାଯୋଗ ଉତ୍ସାହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ଭାଗ - ୪

ଅନୁଷ୍ଠାନ - ୧୫

୧. ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆଇନ ଆଗରେ ନାରୀ-ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଅନୁରୂପ ସମାନତା ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।
  ୨. ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦେଉନୀ ମାମଲାରେ ନାଗା - ପୁରୁଷଙ୍କୁ ସମାନ ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବେ ତଥା ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ସମାନ ସ୍ଵୀଚ୍ଛା ମଧ୍ୟ ଦେବେ । ବିଶେଷତଃ, ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଚୁକ୍ରିପତ୍ର (Contract) ଦସ୍ତଖତ କରିବା ଏବଂ ସଂପର୍କ ଦେଖାଣ୍ଡଣା ତଥା ବିକାଶିଣ୍ଣା କରିବାର ସମାନ ଅଧିକାର ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଓ ଟ୍ରିବ୍ୟୁନାଲରେ ସବୁ ପ୍ରରଗନେ ମହିଳା ଓ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ସମାନ ବ୍ୟବହାର ଦେଖେଇବ ।
  ୩. ମହିଳାଙ୍କ ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତାକୁ ସମ୍ମର୍ଦ୍ଦିତ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଚୁକ୍ରିପତ୍ର ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରଭାବ ଥିବା କୌଣସି ଘରୋଇ କାଗଜ ପତ୍ର ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଫ୍ରମ୍ପତ ।
  ୪. ବ୍ୟକ୍ତିର ଯିବାଆୟିବା ରହିବା, ଏବଂ କେଉଁ ଅଂଚଳରେ ବାସିଦା ହେବେ ସେ ବିଷୟ ଜୟନ କରିବାର ସାଧାନତା ସମୟାୟ ଆଇନରେ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାଙ୍କ ସମାନ ଅଧିକାର ପଦାନ କରିବେ ।

ଅନୁଷ୍ଠାନ - ୧୭

୧. ବିବାହ ଓ ପାରିଗାରିକ ସାଂବନ୍ଧ ସହ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା ବ୍ୟାପାରରେ ନାଗା - ବିଗୋଧା ଭେଦଭାବ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ, ଏବଂ ନାଗା - ପୁରୁଷ ସମାନତା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବିଶେଷ ଭାବେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ସୁନ୍ଦର କରିବେ :

  - (କ) ବିବାହ କରିବାର ସମାନ ଅଧିକାର ;
  - (ଖ) ସାଧାନ ଭାବରେ ଜାତନୟାଥୀ ବାଛିବାର ଅଧିକାର ତଥା ସାଧାନ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହମତିରେ ହିଁ ବିବାହ କରିବାର ସମାନ ଅଧିକାର ;

- (ଗ) ବିବାହିତ ଜୀବନରେ ଏବଂ ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ହେବାପରେ ସମାନ ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ;
- (ଘ) ପିତା- ମାତାଙ୍କ ବୈବାହିକ ମୁଁତି ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସତ୍ରାନ ସତ୍ରତି ବ୍ୟାପାରରେ ସେମାନଙ୍କ ସମାନ ଅଧିକାର ଏବଂ ର ରଦାୟିତ୍ୱ ରହିବ; ସବୁ ପରିମୁଦ୍ରିତରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ହିତକୁ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ;
- (ଙ) ସତ୍ରାନ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ କେତେ ବ୍ୟବଧାନରେ ସତ୍ରାନ ଜନ୍ମ ନେବେ ସେ ବିଷୟରେ ସାଧାନ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ପୂର୍ବକ ନିଷ୍ଠ ନେବାର ସମାନ ଅଧିକାର ଏବଂ ଏ ସମସ୍ୟା ସୂଚନା, ଶିକ୍ଷା ତଥା ସାଧାନ ଉପଲବ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନତା ପାହାଦୂରା ସେମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିପାରିବେ ;
- (ଚ) ଅଭିଭାବକତ୍ତ, ତୁରଧାରକତ୍ତ, ନ୍ୟୋଗ୍ରାହୀ (Trusteeship) ଏବଂ ପୋଷ୍ୟସତ୍ରାନ ଗ୍ରୁହଣକିମ୍ବା ଜାତୀୟ ବିଧାନରେ ରହିଥିବା ଏହିଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସମାନ ଅଧିକାର ଏବଂ ର ରଦାୟିତ୍ୱ ; ଏ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପିଲାର ହିତକୁ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ;
- (ଛ) ପତିପରୀ ଭାବରେ ପାରିବାରିକ ନାମ, ବ୍ୟବସାୟ ଏବଂ ବୁନ୍ଦ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର;
- (ଜ) ମୂଲ୍ୟ ନେଇ ବା ବିନା କୌଣସି ମୂଲ୍ୟରେ, ସଂପ ମାଲିକାନା, ଅଧିଗ୍ରହଣ, ପରିଗଳନା, ଉପଭୋଗ ଏବଂ ବିତରଣ ସମ୍ବର୍ତ୍ତରେ ପତିପରୀ ଉଭୟଙ୍କ ସମାନ ଅଧିକାର ।
୨. ନାବାଲକ / ନାବାଲିକାର ନିର୍ବନ୍ଧ ଓ ବିବାହର ଆରନଗତ ବୈଧତା ରହିବ ନାହିଁ, ଏବଂ ବିବାହର ସର୍ବନିମ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦୀରଣ ପାଇଁ ବିଧୁ ପ୍ରଣାମନ ସମେତ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକାଯ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରୁହଣ କରାଯିବ, ଏଥୁ ସହିତ ବିବାହ ପଂଜାକରଣ ମଧ୍ୟ ବାଧତା ମୂଲକ କରାଯିବ ।

ଭାଗ-୫

ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପାରିବାରିକ ପରିବାରରେ

୧. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁସରନରେ ଅଗ୍ରଗତି ସମାଜା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନାରୀ- ବିବୋଧୀ ଭେଦଭାବ ଉନ୍ନତନ ସମିତି (ଏହାପରିତାରୁ କେବଳ ସମିତି କୁହାଯିବ) ଗଠନ କରାଯିବ । ଆରମ୍ଭରେ ଏ ସମିତିର ୧୮ ସଦସ୍ୟ ରହିବେ । ଯେବେ ଶାକତମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏ ସଂବିଦାର ସାଜୁଡ଼ି ପ୍ରଦାନ କରିବେ ସେତେବେଳେ ସଦସ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ୨୩ ହେବ । ସମିତିର ସର୍ବ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନେତୃତ୍ବକାରୀ ସମ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ସଂବିଦା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଷୟରେ ବିଶେଷଜ୍ଞ ହୋଇଥିବେ । ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିଜ ନାଗରିକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଚମ୍ପନ କରିବେ । ସମିତି ସଦସ୍ୟ ମନୋନୟନରେ ବିଭିନ୍ନ ଭୌଗୋଳିକ କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ ଯାହା ଫଳରେ ପ୍ରମୁଖ ନ୍ୟାୟିକପ୍ରଣାଳୀ ସହ ବିଭିନ୍ନ ସର୍ବ୍ୟତା ଗୁଡ଼ିକର ଭାଗିଦାରୀ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ।
୨. ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୁପ୍ତମତଦାନ ଦ୍ୱାରା ସମିତିର ସର୍ବ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ କରାଯିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିଜ ନାଗରିକ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କୁ ମନୋନୟନ କରିପାରିବ ।

୩. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦା ଲାଗୁ ହେବାର ଓ ମାସ ପରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିର୍ବାଚନ ହେବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିର୍ବାଚନ ଅତିକମ୍ବରେ ତିନିମାସ ପୂର୍ବରୁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ମହାସଚିବ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଡ଼ିଲେଖୁ ୨ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସଦସ୍ୟ ମନୋନାଚ କରିବା ପାଇଁ କହିବେ । ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନାଚ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଏକ ତାଲିକା, ବର୍ଣ୍ଣଅନୁକ୍ରମରେ, ମହାସଚିବ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ଏ ତାଲିକାରେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନାମସହ ତାଙ୍କୁ ମନୋନାଚ କରିଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ରର ନାମ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ହେବ । ଏହିରାତି ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ତାଲିକାକୁ ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଦିଆଯିବ ।
୪. ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ମହାସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ସଂବିଧାନ ରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ବୈଠକରେ ସମିତି ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ କରାଯିବ । ଏ ବୈଠକର କୋରମ୍ ପାଇଁ ସମୁଦ୍ରାୟ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ଦୁଇ ତୃତୀୟଶ ଉପସ୍ଥିତି ଆବଶ୍ୟକ ହେବ । ସମିତିର ସଭ୍ୟଭାବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ବାଚିତ ହେବେ ଯାହାକୁ ସର୍ବଧୂଳି ଭୋଗ ମିଳିବ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏବଂ ଭୋଗଦେଇଥିବା ପ୍ରତିନିଧି ମାନଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବହୁମତ ମିଳିବ ।
୫. ସମିତି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଗୁର୍ବିରଶ୍ରୀ ପାଇଁ ନିର୍ବାଚିତ କରାଯିବ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ ନିର୍ବାଚନରେ ନିର୍ବାଚିତ କରାଯାଇଥିବା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୯ ଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ସମାପ୍ତ ହେବ । ପ୍ରଥମ ନିର୍ବାଚନର ଠିକ୍ ପରେ ପରେ ଏହି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନାଁ ନିର୍ବାଚନ କମିଟି ଅଧିକ୍ୟକ୍ ଦ୍ୱାରା ଲାଗେଇ ତୁ ଦ୍ୱାରା ବଣାଯିବ ।
୬. ୩୪ତମ ରାଷ୍ଟ୍ରଦ୍ୱାରା ସଂବିଦାକୁ ସୀଜୁଟି ପ୍ରଦାନପରେ, ଅନୁଷ୍ଟଦ୍ୟ ୨, ଏ ଏବଂ ୪ ଅନୁଯାୟୀ ସମିତିର ଅତିରିକ୍ତ ୫ଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚିତ କରାଯିବ । ଏହି ୫ଜଣ ଅତିରିକ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୨ ଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନାମ କମିଟି ଅଧିକ୍ୟକ୍ ଲାଗେଇ ତୁ ମାଧ୍ୟମରେ ଠିକ୍ କରିବାରି ।
୭. ଆକୟୁକ ଭାବରେ କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ପଦ ଖାଲିପଡ଼ିଲେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିଜ ନାଗରିକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟ ସମକଷ ବିଶେଷଜ୍ଞକୁ ସମିତିର ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ ନିଯୁତ କରିପାରିବ ।
୮. ସାଧାରଣ ସଭାର ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ, ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ପାଣ୍ଟିରୁ ସମିତିର ସଦସ୍ୟ ମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବେତନ ପାଇବେ । ସମିତିର ଦାୟିତ୍ୱର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ଧାନଦେଇ ସାଧାରଣ ସଭା ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସେବା ସାବଧାନ ନିର୍ବାଚିତ କରିପାରନ୍ତି ।
୯. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦା ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ସଠିକ୍ ସଂପାଦନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କମିଟରୀ ଏବଂ ସୁରିଧା ସୁଯୋଗ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ମହାସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ଅନୁଷ୍ଟଦ୍ୟ -୧୮

୧. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାର ପ୍ରାବଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରିବାପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆଇନ ପ୍ରତ୍ୟେନ, ନ୍ୟାୟିକ, ପ୍ରଶାସନିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନେଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ ଓ ଅଗ୍ରଗତି ସମାଧରେ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ସମାଜ ପାଇଁ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ନିମ୍ନମତେ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ;
- (କ) ରାଷ୍ଟ୍ର ସଂବିଦା ଲାଗୁ ହେବାର ଏକ ବର୍ଷପରେ, ଏବଂ
- (ଖ) ଏହାପରେ, ଅତିକମ୍ବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୁର୍ବିରଶ୍ରୀରେ ଥରେ ଏବଂ କୌଣସି ସମିତି ଯେତେବେଳେ ଅନୁରୋଧ କରେ ।

୨. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାରେ ଅତର୍ନିହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ପୂରଣ ଦିଗରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ଅସୁବିଧା ଏବଂ ଏହାର କାରଣ ଉଚ୍ଚ ରିପୋର୍ଟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ପାରେ ।

ଅନୁଜେବ - ୧୯

୧. ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ସମିତି ନିଜେ ପ୍ଲିର କରିବ ।

୨. ସମିତି ତାର କର୍ମଚାରୀ ମାନଙ୍କୁ ୨ ବର୍ଷପାଇଁ ନିର୍ବଚିତ କରିବ ।

ଅନୁଜେବ - ୨୦

୧. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାର ଅନୁଜେବ - ୧୮ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଗତି ରିପୋର୍ଟ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ସମିତି ବର୍ଷରେ ଥରେ ବସିବ । ଏ ବୈଠକ ଅତିବେଶାରେ ଦୂର ସଫାହ ପାଇଁ ହେବ ।

୨. ସମିତିର ବୈଠକ ସାଧାରଣତଃ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ବା ସମିତି ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭାରିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସୁବିଧାଜନକ ସ୍ଥାନରେ ହେବ ।

ଅନୁଜେବ - ୨୧

୧. ସମିତି ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସଂବନ୍ଧିତ ବାର୍ଷିକ ରିପୋର୍ଟ, ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମାଜିକ ପରିଷଦ ମାଧ୍ୟମରେ ଜାତିସଂଘ ସାଧାରଣ ସଭା ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିବ । ଏ ରିପୋର୍ଟରେ, ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିଥିବା ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ ତଥ୍ୟର ସମାକ୍ଷା କରି ସମିତି ନିଜ ମତାମତ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇପାରେ । ଯଦି କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିକଟରୁ କୌଣସି ମତାମତ ବା ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଥାଏ ତାହେଲେ ସମିତି ନିଜ ରିପୋର୍ଟରେ ମାତ୍ରବ୍ୟ ସହ ଏ ସବୁ ସାମିଲ କରିବ ।

୨. ସମିତିରିପୋର୍ଟକୁ ମହାଅବସ୍ଥାଏ ମହିଳା ଅବସ୍ଥାରେ ଆୟୋଗ' ନିକଟକୁ ଅବଶ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଫଳରେ ବେଳେ ।

ଅନୁଜେବ - ୨୨

ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବିଶେଷଜ୍ଞ ସଂସ୍ଥା ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟନ ସମାକ୍ଷା ସମାକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରତିନିଧିରୁ କରିବା ପାଇଁ ହଜଦାର ହେବ । ସଂବିଦାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବିଶେଷଜ୍ଞ ସଂସ୍ଥାକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟନ ସମାକ୍ଷା ଉପରେ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ସମିତି ଆମବଣ କରିପାରେ ।

ଭାଗ - ୨

ଅନୁଜେବ - ୨୩

ସଂବିଦାର କୌଣସି ବି ଆଶ, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରାବଧାନ ନାରୀ ପୁରୁଷ ସମାନତା ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଅଧିକ ସହାୟକ ହେଉଥିବା ପ୍ରାବଧାନକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ । ଏଥରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରାବଧାନ ହୋଇପାରେ ।

(କ) ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବିଧାନରେ, ଅଧିକାର

(ଖ) ସେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂବିଦା, ସନ୍ଧି ବା ରାଜିନାମା ।

ଅନୁଜେବ - ୨୪

ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାରେ ନିର୍ଭାରିତ ଅଧିକାର ଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତାରେ ପ୍ରାପ୍ତ ପାଇଁ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବେ ।

ଅନୁଜେଦ - ୨୪

୧. ସମସ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସାକ୍ଷର ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦା ଖୋଲା ରହିବ ।
୨. ମିଲିତ ଜାତିସଂଘ ମହାସଚିବକୁ ଏ ସଂବିଦାର ଜିମାଦାର ଅଭିହିତ କରାଯାଇଛି ।
୩. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦା ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଖୋଲା ରହିଛି । ଅନୁମୋଦନ ସଂକ୍ରାତାୟ ପତ୍ର ଜାତିସଂଘ ମହାସଚିବକ ନିକଟରେ ଦାଖଳ କରାଯିବ ।
୪. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାକୁ ସମସ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରବେଶ ପାଇଁ ଖୋଲା ରଖାଯିବ । ଜାତିସଂଘ ମହାସଚିବକ ପାଖରେ ପ୍ରବେଶ ସାକ୍ଷତିପତ୍ର ଦାଖଳ କଲାପରେ ହୀଁ ପ୍ରବେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

ଅନୁଜେଦ - ୨୫

୧. ଏ ସଂବିଦାର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ କୌଣସିବି ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ଅନୁରୋଧ କରିପାରେ । ସଂଶୋଧନ ସମୟାୟ ଅଧ୍ୟୁଚନା ଲିଖିତ ଭାବରେ ଜାତିସଂଘ ମହାସଚିବକୁ ଦେବାକୁ ହେବ ।
୨. ଏ ପ୍ରକାର ଅନୁରୋଧ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ମିଲିତ ଜାତିସଂଘ ମହାସଭାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେବ ।

ଅନୁଜେଦ - ୨୬

୧. ସଂୟୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ମହାସଚିବକ ନିକଟରେ ସଂବିଦାକୁ ପୃଷ୍ଠା (accession) ବା ସାକୃତିର ୨୦ଟମ ପତ୍ର ପାଇଁ ବାର ୩୦ ଦିନପରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦା ଲାଗୁହେବ ।
୨. ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାର ପୃଷ୍ଠା ବା ସାକୃତି ପାଇଁ ୨୦ଟମ ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତିପରେ ଯଦି କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ର ତାର ପୃଷ୍ଠା ବା ସାକୃତି ପତ୍ର ପଠାଏ ତାହେଲେ ପତ୍ର ଦାଖଳର ୩୦ ଦିନପରେ ଉତ୍ତର ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଏ ସଂବିଦା ଲାଗୁହେବ ।

ଅନୁଜେଦ - ୨୭

୧. ସଂବିଦାର ପୃଷ୍ଠା ବା ସାକୃତି ସମୟରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିଜ ସଂସକ୍ରମ ଦସ୍ତଖତ ମିଲିତ ଜାତିସଂଘ ମହାସଚିବ କି ପାଖକୁ ପଠାଇବ । ସେ ଏ ଦସ୍ତଖତ ସମସ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରମଧ୍ୟରେ ଅବରତି ନିମିତ୍ତ ବିତରଣ କରିବେ ।
୨. ଯଦି ସଂସକ୍ରମ ସଂବିଦାର ଉଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରୟୋଜନର ଅନୁକୂଳ ହୋଇ ନଥାଏ ତାହେଲେ ଏଥ୍ୟାରୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।
୩. ଜାତିସଂଘ ମହାସଚିବକ ପାଖକୁ ଅଧ୍ୟୁଚନା ପଠେଇ ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ସଂପର୍କରେ ନିଆଯାଇପାରେ । ସଂପର୍କରେ ନେଲାପରେ ମହାସଚିବ ସବୁ ରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କୁ ଏ ସଂପର୍କରେ ସୁଚନା ଦେବେ । ଏ ପ୍ରକାର ଅଧ୍ୟୁଚନା ମହାସଚିବକ ପାଖରେ ପାଇଁ ବା ଦିନଠାରୁ ଲାଗୁହେଲା ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

ଅନୁଜେଦ - ୨୯

୧. ଦୁଇ ବା ଦୁଇରୁ ଅଧିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଯଦି ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଂବିଦାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବା ପ୍ରୟୋଗ ସମୟାୟ କୌଣସି ବିବାଦ ଦେଖାଦିଏ ଏବଂ ଏହାର ଆପୋଷ ସମାଧାନ ନହୋଇ ପାରେ ତାହେଲେ ସେ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଅନୁରୋଧରେ ବିବାଦୀୟ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟୁତାକାରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଯାଇ ପାରେ । ମଧ୍ୟୁତା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧର ଗ୍ରହଣ ମଧ୍ୟରେ ଯଦି ଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟ ଗଠନ ଉପରେ ସହମତ ନହୁଏ ତାହେଲେ ଏ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟର ସଂବିଧାନିକ ଅନୁପାଳନର ଅନୁରୋଧ ସହିତ ମାମଲାଟିକୁ ଆର୍ଟର୍‌ଜୀଟିକ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠେଇ ପାରନ୍ତି ।

9. ସଂବିଦା ପୁଣି ବା ସାକୃତି ଉପରେ ସାକ୍ଷର କଳା ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏ ଘୋଷଣା କରିପାରେ ଯେ ଏ ଅନୁଛେଦର ପ୍ରଥମ ପାଗାଗ୍ରାଫ୍କୁ ସେ ମାନୁନାହିଁ । ଯଦି କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ର ଏ ପ୍ରକାର ସାକ୍ଷର କଣେ ତା ହେଲେ ଅନ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ସଦସ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ପାଗାଗ୍ରାଫ୍ ମାନିବା ପାଇଁ ବାଧ ନୁହେଁ ।
୧୦. ଯଦି ପାଗାଗ୍ରାଫ୍ ୨ ଅନୁସାରେ କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ସାକ୍ଷର ରଖୁଥାଏ, ଉଚ୍ଚ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ମହାସହିବକୁ ଅଧ୍ୟୁନୋ ପଠେଇ ରଖୁଥିବା ସାକ୍ଷର ପେରେଇ ଆଣିପାରେ ।

ଅନୁଛେଦ -୩୦

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂବିଦାର ଆରଗା, ଚିନି, ଇଂରାଜୀ, ଫରାସୀ, ରଷ୍ଯ ଏବଂ ସେନାଯ ସଂସକଣ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରାମାଣିକ ଏବଂ ଜାତିସଂଘ ମହାସହିବକ ପାଶରେ ରଖାଯିବ ।
ଏ ସଂବିଦା ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଧିକୃତ ନିମ୍ନ ସାକ୍ଷରକାଗ୍ରା, ଏହାର ସାକ୍ଷା ଭାବେ ସାକ୍ଷର କରିଛନ୍ତି ।